Posudek diplomové práce Jana Roušara „Zrod a fungování monopolu zahraničního obchodu pro textilní zboží (PZO Centrotex 1948-1958“, Praha 2010, 159 s.

Diplomant si zvolil z hlediska zkoumání místa „lidově demokratického“ Československa v mezinárodním obchodu po druhé světové válce téma velmi podstatné, smysluplné. Historiografie se mu věnovala zatím jen skromně. Významně se na tom podílí i skutečnost, že nabídka zpracovaných archívních fondů daného období je zatím jen omezená. Vedle uspořádaných fondů Státní banky československé a orgánů KSČ se autor mohl, díky nesobecké podpoře pracovníka Národního archivu spravujícího registraturu ministerstva zahraničního obchodu, opřít i o písemnosti této instituce. Vysoce cením úsilí o práci s pamětnickými vzpomínkami.

Časové vymezení práce je logické, je dáno organizační přestavbou zahraničním obchodu, vznikem státního monopolu na jeho provádění na straně jedné a pokusem Kurta Rozsypala o ekonomickou reformu na sklonku 50. let na straně druhé. Dílo tedy mapuje problematiku zahraničního obchodu textilem v období gradující studené války po roce 1948 do přechodného uvolnění po XX. sjezdu KSSS.

Ve svém konceptu práce autor respektoval nezbytnost širšího kontextuálního výkladu, jenž uvádí čtenáře do problematiky (kapitola 1). Vysvětluje výchozí hospodářskou situaci země na konci války, proces obnovy probíhající na pozadí dramatické sociální změny. Zvláště podrobně se věnuje znárodnění. V další linii sleduje formování nové podoby zahraničního obchodu, jeho teritoriální reorientaci a vývoj do roku 1958. Sotva však lze přes funkčnost této kapitoly pochybovat o jejím mírně přeexponovaném rozsahu.

Těžiště práce spočívá kapitole 2, věnované vlastnímu předmětu zkoumání, podniku Centrotex. Po konstituování PZO následuje nástin vývoje podniku v letech 1948-1953, dále pak 1953-1958. Závěrem připojil diplomant exkurs týkající se zaměstnanců. Nekomplikovaně strukturovaný výklad postihl podstatné symptomatické rysy vývoje. Přináší řadu nových, neznámých skutečností, definuje nepřehlédnutelnou roli Centrotexu v napjatém devizovém hospodářství země. Naznačuje limity efektivního vývozu spočívající jak v surovinových vstupech a technicko-technologické úrovni výroby, tak v organizačních strukturách centrálně

plánované ekonomiky. Za velmi zdařilou považuji podkapitolu o zavádění sovětských hospodářských metod. Se závěry práce se v zásadě ztotožňuji.

Diplomantův styl vyjadřování je charakteristický poněkud „ostrými švy“ mezi jednotlivými logickými celky. Formální úprava a jazyk práce jsou na velmi dobré úrovni.

Závěrem shrnuji, že práce Jana Roušara odpovídá nárokům na diplomovou práci kladeným a proto ji doporučuji k úspěšné obhajobě.

Hodnocení: [illegible]

Praha 11. září 2010

Prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.